

Aan STASDEF
Van PDGB
Afgestemd met CDS, DCo, HDFC, DJZ
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum
29 november 2022

Onze referentie
BS2022029179

Opgesteld door

Nota

Aanbieding rapport Inspectie Veiligheid Defensie: 'Sterker reageren op zwakke signalen'.

Aantal bijlagen
2

Aanleiding

Defensie ontving op 27 oktober 2022 van de Inspectie Veiligheid Defensie (IVD) het definitieve rapport 'Sterker reageren op zwakke signalen. Onderzoek naar de signaalfunctie van lichte voorvallen'. Het DGB heeft een beleidsreactie opgesteld die u samen met het IVD-rapport uiterlijk op 8 december aan de Kamer aanbiedt.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde Kamerbrief.

Kernpunten

Met de Kamerbrief biedt u het onderzoeksrapport aan de Tweede Kamer aan. U geeft daarin kort weer wat de IVD concludeert en welke aanbevelingen zij doet. U neemt de aanbevelingen over en schetst het verband tussen de aanbevelingen. Met dit verband geeft u aan dat we zowel het veiligheidsbewustzijn als ons meldingssysteem moeten verbeteren.

Vervolgens benoemt u de stappen die Defensie reeds zet in relatie tot gedrag en systeem. Deze stappen staan hieronder nader toegelicht. Tot slot geeft u aan welke twee maatregelen u treft naar aanleiding van het rapport.

Toelichting

Conclusies

De IVD concludeert dat Defensie de potentiële signaalfunctie vanuit onveilige situaties, incidenten en lichte ongevallen – oftewel lichte voorvallen – niet ten volle benut en dat er ruimte is voor verbetering. Het is volgens de IVD van belang dat Defensie de signaalfunctie vanuit lichte voorvallen serieus neemt. De IVD beschrijft vijf fasen die samen het proces van signaleren en adresseren van lichte voorvallen vormen: opmerken, melden, wegen, aanpakken en analyseren. In haar analyse concludeert de IVD dat drie aspecten het proces van signaleren en adresseren van lichte voorvallen kwetsbaar maken:

1. Verantwoordelijkheden en taken uit interne regelgeving – die formele kaders bieden voor het melden en onderzoeken van voorvallen en voor de inrichting van de veiligheidsorganisatie – worden beperkt ingevuld.
2. Het analyseren van lichte voorvallen wordt bemoeilijkt doordat OPCO's naast het registratiesysteem PeopleSoft Melden Voorvallen (PSMV) ook gebruik maken van alternatieve systemen. Dit doen de OPCO's volgens de IVD om begrijpelijke redenen, zoals de ervaren tekortkomingen van PSMV.
3. De signaalfunctie van lichte voorvallen is afhankelijk van individuele overwegingen. Het veiligheidsbewustzijn van medewerkers heeft namelijk invloed op de verantwoordelijkheid die men voelt voor veiligheid op de werkvloer.

Aanbevelingen

De IVD geeft in haar rapport drie aanbevelingen mee:

1. Voer uit wat is vastgelegd. Geef concreet inhoud aan de taken en verantwoordelijkheden zoals toegekend in de SG-aanwijzingen 005 en 007 voor het melden en onderzoeken van lichte voorvallen en het inrichten van de veiligheidsorganisatie op de diverse werkniveaus.
2. Benut de beschikbare informatie. Organiseer dat informatie wordt gecombineerd zodat defensiebrede analyses van lichte voorvallen mogelijk worden. Deel de inzichten met de defensieorganisatie zodat er doelgerichte maatregelen kunnen worden getroffen.
3. Iedere melding doet ertoe. Creëer de omstandigheden en organiseer activiteiten om de meldingsbereidheid te vergroten en monitor de ontwikkeling daarvan.

In de beleidsreactie neemt u de aanbevelingen over. Daarbij geeft u aan dat de aanbevelingen in verband staan met elkaar. De door de IVD geconstateerde wisselende meldingsbereidheid heeft namelijk tot gevolg dat trendanalyses minder valide zijn. Omgekeerd heeft een gebruiksonvriendelijk meldingssysteem tot gevolg dat er minder meldingen worden gemaakt. Om die reden benadrukt u eerst welke stappen Defensie reeds zet om de meldingsbereidheid te bevorderen en het systeem te verbeteren. Zo borgen we veiligheid in opleiding om daarmee het veiligheidsbewustzijn te vergroten en vernieuwen we het meldingssysteem als onderdeel van het programma IRM. Daarnaast evalueert Defensie het veiligheidsmanagementsysteem en zet Defensie zich in om de functies vanuit de Agenda voor Veiligheid te vullen.

In relatie tot de aanbevelingen treft u twee aanvullende maatregelen:

1. U laat de afdeling Trends, Onderzoeken en Statistiek in 2023 een steekproef uitvoeren naar de meldingsbereidheid. Daarnaast laat u onderzoeken of het TOS meldingsbereidheid structureel kan meenemen in Medewerker Tevredenheidsonderzoeken.
2. U vraagt de defensieonderdelen om zich te buigen over aanvullende mogelijkheden om initiatieven door te voeren met als doel de meldingsbereidheid te vergroten.

Financiële overwegingen

Het versturen van de Kamerbrief kent geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen

Er is geen sprake van juridische overwegingen.

Communicatie

Dco draagt zorg voor het opstellen van een intranetbericht. Dit bericht zal separaat aan u worden aangeboden.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller worden gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

